

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 178/2020-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDACTED]; maloletej [REDACTED], a maloletého [REDACTED], zastúpených zákonnou zástupkyňou [REDACTED], právne zastúpených advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 74/2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED], maloletej [REDACTED] a maloletého [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 74/2017 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 74/2017 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ], maloletej [REDAKOVANÉ] a maloletému [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadost'učinenie každému v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ], maloletej [REDAKOVANÉ] a maloletému [REDAKOVANÉ] priznáva trovy konania v sume 662,68 € (slovom šesťstošesťdesiatdva eur a šesťdesiatosem centov), ktoré je Okresný súd Košice I povinný zaplatiť na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Ivety Rajtákovéj, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. marca 2020 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „s'ťažovateľka“); maloletej [REDAKOVANÉ], a maloletého [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „maloletí“), zastúpených zákonnou zástupkyňou [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej aj „s'ťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 74/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že 25. mája 2017 podala na okresnom súde návrh na zvýšenie výživného na maloletých. Konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 21 P 74/2017. Dňa 7. marca 2018 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vydal uznesenie o zastavení konania z dôvodu litispendencie vzhľadom na prebiehajúce konanie na Okresnom súde Košice II o úprave práv a povinností k maloletým deťom. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 7 CoP 139/2018 z 28. decembra 2018, a to tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil. Podľa záveru krajského súdu predmet konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14 P 267/2016 nie je rovnaký ako predmet napadnutého konania okresného súdu.

3. Podľa sťažovateľov je nesporné, že vydaním uznesenia o zastavení konania okresný súd *„spôsobil priet'ah s trvaním 9 mesiacov, teda až do rozhodnutia odvolacieho súdu.“*. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti zároveň uviedli, že okresný súd nariadil pojednávanie na 28. január 2020 a až od tohto dňa *„vo veci faktický začal konať“*, teda až *„po 2,5 rokoch po podaní návrhu na začatie konania.“* Sťažovatelia považujú za priet'ah aj obdobie nečinnosti okresného súdu s trvaním 7 mesiacov, a to od 14. júna 2017, keď okresný súd ustanovil maloletým opatrovníka, až do 17. januára 2018, keď okresný súd predvolal sťažovateľku na pojednávanie. Ďalšie obdobie nečinnosti s trvaním takmer jedného roka nastalo od rozhodnutia krajského súdu 28. decembra 2018 až do 3. decembra 2019, keď okresný súd predvolal sťažovateľku na pojednávanie. Sťažovatelia *„sú presvedčení o tom, že neaktivita súdu v menovaných obdobiach je bez akejkol'vek príčiny a zbytočne prispievajúca k dĺžke konania.“*

4. Sťažovatelia zároveň poukazujú na stav, keď neprimeraná dĺžka napadnutého konania prehlbuje ich právnu a osobnú neistotu, ktorú okresný súd svojim konaním nezmierňuje, naopak, tento stav vedome predlžuje neefektívnym konaním a nečinnosťou.

Skončenie predmetného konania a rozhodnutie o výživnom zo strany otca na maloletých by zmiernilo stav neistoty, v ktorom sa sťažovatelia nachádzajú. Z tohto dôvodu považujú za primerané, aby im v tejto veci bolo priznané finančné zadost'učinenie, pretože doba napadnutého konania trvajúca takmer tri roky je neprimerane dlhá vzhľadom na predmet konania.

5. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 74/2017, zakázal okresnému súdu pokračovať v porušovaní označených práv, prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov, priznal sťažovateľom primerané finančné zadost'učinenie každému v sume 2 500 €, ako aj všetky trovy právneho zastúpenia.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 178/2020-27 z 28. apríla 2020 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k prijatej ústavnej sťažnosti a zároveň oznámili ústavnému súdu, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

7. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprV 315/2020 z 28. mája 2020, v ktorom predseda okresného súdu predložil chronologický prehľad procesných úkonov napadnutého konania a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„Na základe vyššie uvedeného procesného postupu súdu som dospel k záveru, že súd vo veci nekoná plynulo (prvé pojednávanie nariadené po 10 mesiacoch od začatia konania, od 22.1.2019 do 2.12.2019 súd vo veci neurobil žiadny úkon), efektívne a sústredene

(zrušené uznesenie sp. zn. 21 P/74/2017-55 zo dňa 7.3.2018) a teda došlo k porušeniu práva účastníka súdneho konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. “

V liste predsedu okresného súdu zároveň vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci a pripojil aj vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá navyše v podstatnom uviedla, že na pojednávaní 28. januára 2020 sťažovateľka *„len na začiatku pojednávania predložila dôkazy, s ktorými sa protistrana nemohla oboznámiť. Požadovali z toho dôvodu o odročenie pojednávania tiež o zabezpečenie ďalších dôkazov o finančných pomeroch matky maloletých detí.*

Pojednávanie nariadené na 1.4.2020 sa neuskutočnilo kvôli mimoriadnym opatreniam vyhláseným vládou SR.

Ďalší termín pojednávania je určený na 30.6.2020.

Je pravdou, že spis bol na lehote viac ako 6 mesiacov bez úkonu. V roku 2019 sme v senáte riešili viaceré náročné kauzy, mnohé aj s cudzím prvkom a v návale práce som vec zvýšenia výživného opomenula pripraviť na pojednávanie a rozhodnutie. “

8. Právna zástupkyňa sťažovateľov v podaní doručenom ústavnému súdu 29. júna 2020 oznámila, že sťažovatelia súhlasia s upustením od ústneho pojednávania v danej veci, a v reakcii na vyjadrenie okresného súdu v podstate zotrvala na argumentoch uvedených v ústavnej sťažnosti, zdôrazniac názor, že *„obdobie, ktoré možno pričítať na ťarchu okresného súdu je v tomto prípade celé obdobie od 7. 3. 2018 až po 28. 1. 2020 je obdobím prietahov, keďže súd vydaním neodôvodneného uznesenia o zastavení konania oddialil o takmer 21 mesiacov taký postup, ktorý by viedol k prejednávaniu veci a tým aj k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania.*

... V predmetnej veci však nejde ani o právne a ani skutkovo náročný spor. Konanie o zvýšenie výživného na maloleté deti patrí k základom rozhodovacej činnosti súdov vo veciach starostlivosti o maloleté deti... Maloletí sťažovatelia sú deti v intenzívnom vývoji. Výživné, ktorým otec prispieva na ich výživu bolo už v čase podania návrhu neprimerané ich potrebám. Z uvedeného dôvodu podala matka (sťažovateľka v 1. rade) návrh na jeho zvýšenie. V súčasnosti, ani po 3 rokoch, počas ktorých tieto potreby naďalej narastali, nie je o tomto návrhu rozhodnuté. “

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Obsah súdneho spisu v napadnutom konaní

10. Z obsahu ústavnej sťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a zo zapožičaného spisu okresného súdu ústavný súd zistil tento priebeh a stav napadnutého konania:

- 24. mája 2017 doručila sťažovateľka okresnému súdu návrh na zvýšenie výživného pre 2 maloleté deti, a to [REDAKOVANÉ].

- 14. júna 2017 okresný súd uznesením ustanovil maloletým opatrovníka, vyzval otca maloletých na predloženie vyjadrenia k návrhu a súčasne zisťoval pomery u zamestnávateľov účastníkov konania.

- 10. júla 2017 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie otca maloletých.

- 29. novembra 2017 bolo okresnému súdu doručené oznámenie právneho zástupcu sťažovateľky o ukončení právneho zastupovania.

- 17. januára 2018 okresný súd nariadil pojednávanie na 14. február 2018.

- 12. februára 2018 bolo nariadené pojednávanie zrušené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne.

- 13. februára 2018 bola okresnému súdu doručená správa opatrovníka o zistení pomerov v rodine maloletých a doručené splnomocnenie novej právnej zástupkyne sťažovateľky.

- 14. februára 2018 doručil otec maloletých okresnému súdu informáciu, že na Okresnom súde Košice II je vedené konanie vo veci zmeny úpravy rodičovských práv a povinností, ktorých súčasťou je aj určenie sumy výživného, a požiadal o zastavenie napadnutého konania.

- 22. februára 2018 okresný súd nariadil pojednávanie na 7. marec 2018.

- 7. marca 2018 na pojednávaní okresný súd vyhlásil uznesenie o zastavení konania.
- 11. apríla 2018 sťažovateľka doručila okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania.
- 10. mája 2018 okresný súd zaslal otcovi maloletých odvolanie s možnosťou jeho vyjadrenia.
- 22. mája 2018 zaslal otec maloletých vyjadrenie k odvolaniu.
- 11. júna 2018 okresný súd zaslal sťažovateľke a opatrovníkovi repliku otca maloletých.
- 3. augusta 2018 bol spis s odvolaním doručený krajskému súdu, ktorý 28. decembra 2018 uznesením rozhodol o zrušení uznesenia okresného súdu zo 7. marca 2018.
- 2. januára 2019 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu, ktoré bolo následne 10. januára 2019 doručované a nadobudlo právoplatnosť.
- 3. decembra 2019 okresný súd nariadil pojednávanie na 28. január 2020.
- 28. januára 2020 bola na pojednávaní prerokovaná vec, s cieľom doplnenia dokazovania bolo nariadené ďalšie pojednávanie na 1. apríl 2020.
- 4. marca 2020 sťažovateľka doručila okresnému súdu požadované úverové zmluvy.
- 17. marca 2020 okresný súd z dôvodu celoštátnych opatrení zrušil pojednávanie z 1. apríla 2020 na neurčito.

11. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré uviedol predseda okresného súdu, možno konštatovať, že tieto skutkové okolnosti sa spornými nestali a ústavný súd ich považuje za preukázané.

IV.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

12. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

16. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

17. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľov smerujúcom proti postupu okresného súdu, ktorým boli podľa nich spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu ich základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní vedenom okresným súdom o zvýšenie výživného na maloletých.

18. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, I. ÚS 54/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

19. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o zvýšenie výživného pre maloleté dieťa nie je po faktickej ani právnej stránke zložitý, ide o štandardnú a stabilnú súčasť rozhodovacej činnosti prvostupňových súdov.

20. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietáhom. Procesné úkony sťažovateľov a podanie riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zastavení konania podľa názoru ústavného súdu neovplyvnili priebeh napadnutého konania.

21. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj tretím kritériom, teda postupom okresného súdu v napadnutom konaní, a predovšetkým poukazuje na to, že celkové trvanie tohto konania v čase podania ústavnej sťažnosti (2 roky a 10 mesiacov) sa vzhľadom na povahu veci už samo osebe javí ako neprimerané.

Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní dospel k záveru, že závažnými nedostatkami, ktoré narušili plynulosť konania, boli obdobia

nečinnosti, v ktorých okresný súd nekonal tak, aby mu v tom bránila závažná prekážka. Tieto obdobia sa takto premietli do zbytočných prietáhov v konaní.

Krátkodobejšie obdobie pasivity kvantifikovateľné nečinnosťou v rozsahu približne piatich mesiacov zistil ústavný súd v období konania od 10. júla 2017 do 17. januára 2018, keď okresný súd nariadil vo veci pojednávanie.

Okresný súd však zostal opätovne nečinný, a to až 10 mesiacov, v období konania od 10. januára 2019 do 3. decembra 2019, keď okresný súd nevykonal žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu veci.

22. Ústavný súd konštatuje, že relevantným faktorom, ktorý mal negatívny dopad na plynulý priebeh posudzovaného konania, bol postup okresného súdu a zbytočné prietahy, ktorých sa dopustil v dôsledku označených období nečinnosti (v celkovom rozsahu 15 mesiacov). Aj vzhľadom na požiadavku osobitnej rýchlosti prerokovania veci indikovanú typom konania nebolo možné prehliadnúť bez vyodenia zodpovednosti na vrub okresnému súdu ani uvedené krátkodobejšie obdobie nečinnosti.

23. Nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, pre ktoré sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Ústavný súd v postupe okresného súdu v posudzovanom období zistil neefektívnu a nesústredenú činnosť, kvôli ktorej sa konanie tiež neúmerne predĺžilo. Je to zrejmé z rozhodnutia okresného súdu, ktorým zastavil konanie z dôvodu litispencie. Okresný súd sám uznal, že jeho postup v napadnutom konaní javí známky nesústredenosti a neefektívnosti, čo napokon bolo aj jedným z dôvodov, keď krajský súd zrušil toto uznesenie okresného súdu zo 7. marca 2018.

24. Ústavný súd nemohol považovať postup okresného súdu za súladný so základným právom sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo právom na prejednanie veci v primeranej lehote, preto vyslovil, že doterajším postupom

okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

26. Ústavný súd v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 nálezu, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany s'ťažovateľom prikázal okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 21 P 74/2017 konal bez zbytočných priet'ahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľov právoplatne skončená (bod 2 výroku nálezu).

27. Pokiaľ sa s'ťažovatelia v petite ústavnej s'ťažnosti domáhali, aby ústavný súd rozhodol o zákaze okresnému súdu pokračovať v porušovaní ich označených práv, ústavný súd konštatuje, že s'ťažnostná argumentácia s'ťažovateľov opomína akúkoľvek súvislosť s možnosťou vyslovenia takéhoto zákazu, a preto ústavný súd ústavnej s'ťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Primerané finančné zadosťučinenie

28. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

29. Sťažovatelia sa domáhali priznania finančného zadosťučinenia v sume 2 500 € každému z dôvodov uvedených vo svojej ústavnej sťažnosti, poukazujúc na skutočnosť, že „konanie o výživnom na sťažovateľov tvorí priam existenčnú záležitosť“ a „až do právoplatného skončenia predmetného konania je sťažovateľka... povinná zabezpečovať potreby sťažovateľov v 2. a 3. rade aj v časti, v ktorej by tieto potreby maloletých detí mal zabezpečovať otec“ maloletých.

30. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

31. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy konkrétne okolnosti veci a povahu veci (návrh na zvýšenie výživného), majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

VII.

Náhrada trov konania

32. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právna zástupkyňa sťažovateľov v petite ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom, ale trovy konania nevyšli.

33. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a obsahu súdneho spisu. Úhradu ústavný súd priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) urobené v roku 2020. Za dva úkony vykonané v roku 2020 patrí odmena v sume dvakrát po 177 € a režijný paušál v sume dvakrát po 10,62 €.

Podľa § 13 ods. 2 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Pri právnom zastupovaní 3 sťažovateľov hodnota jedného právneho úkonu za všetkých sťažovateľov je v sume 265,50 € ($177/2 \times 3$). Tarifná odmena za dva priznané úkony uskutočnené v roku 2020 tak predstavuje sumu 531 €. Režijný paušál za dva úkony právnej služby bez ohľadu na počet zastupovaných osôb (napr. III. ÚS 305/2017) predstavuje sumu 21,24 € ($2 \times 10,62$ €). Tieto trovy právneho zastúpenia v sume 552,24 €, keďže advokátka je aj platcom dane z pridanej hodnoty, sa v danom prípade zvyšujú o 20 %. Celkove teda trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 662,68 €.

Sťažovateľom nepriznal ústavný súd nárok na úhradu trov právneho zastúpenia za prípis právnej zástupkyne doručený 29. júna 2020, pretože obsah stanoviska nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

34. Vzhľadom na uvedené ústavný súd priznal celkovú náhradu trov konania sťažovateľov v sume 662,68 €, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

35. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu